

LEXNOVA NYHETER

Advokatbyrå nekas ersättning för bristande insats i Europadomstolen

Publicerad
18 AUG 2020

En advokatbyrå i Stockholm brast så i sitt uppdrag med att stämna staten inför Europadomstolen att klienten slipper betala räkningen på knappt 150 000 kronor. Advokatbyrån påstod felaktigt att handlingar som domstolen efterfrågade inte fanns. Att Advokatsamfundet avstått från att kritisera byrån saknar betydelse.

Bakgrunden till stämningen mot Borlänge kommun är att kommunen den 17 februari 2012 beslutade om omedelbart omhändertagande av två barn och senare vård enligt lagen om vård av unga, LVU. Moder till barnen var en kvinna som tillsammans med sin sambo nu tvistar med den advokatbyrå paret anlitate.

Under vårdtiden vistades barnen bland annat på ett familjehem i Mockfjärd. Modern ansåg att familjehemmet var skadligt för barnen. Hon hämtade därför barnen den 4 juli 2012 och höll dem gömda fram till den 17 april 2013 efter att kommunen beslutat om fortsatt vård enligt LVU i hemmet. Vården upphörde den 12 juni 2013.

I tvisten yrkade samboparet och barnen skadestånd av kommunen för bland annat vissa kostnader och kränkning.

Strid med lagstiftning

Som grund åberopades bland annat att kommunen delvis i strid med gällande lagstiftning vidtagit åtgärder vad gäller vård och tvångsvård av barnen, att kommunen brustit i sin skyldighet att tillhandahålla barnen den vård som dessa behövde samt brustit i tillhandahållande av information i samband med tvångsvården och härigenom utövat myndighetsutövning på ett sådant sätt att kärandena åsamkats skada samt kränkts i sin rätt till familje- och privatliv. Enligt kärandena hade det allmännas agerande enskilt eller sammantaget lett till ersättningsgilla skador av ideell och ekonomisk karaktär.

Falu tingsrätt tillerkände - eftersom kommunen orsakat modern skada i form av ombudskostnader - henne ersättning med 30 000 kronor avseende kostnader för ombud i samband med prövning om en utredning rörande utlämnande av handlingar avseende det familjehem hennes barn placerats i kunde utlämnas till henne samt vid handläggning av hennes JO-anmälan. Tingsrätten lämnade käromålet i övrigt utan bifall och uttalade att de brister i kommunens agerande som var utredda inte sammantaget var så allvarliga att de utgjorde kränkning av kändenas rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv.

Efter överklagande från samtliga käranden ändrade hovrätten tingsrättens dom endast obetydligt.

Vände sig till Europadomstolen

Familjen vände sig därefter till Europadomstolen och väckte talan mot svenska staten. Domstolen förelade vid flera tillfällen sökandena att inkomma med vissa kompletterande handlingar, bland annat socialnämndens ansökan till förvaltningsrätten om vård enligt LVU samt avgöranden från samtliga instanser avseende umgängesbegränsning. Efter att vissa handlingar inte getts in avvisade Europadomstolen den 29 maj 2018 målet.

Nu vill advokatbyrån ha ersättning för bland annat processen i Europadomstolen med knappt 150 000 kronor. Mannen i familjen vägrar och hänvisar bland annat till att byrån brast genom att inte lämna in de efterfrågade handlingarna till Europadomstolen trots att de fanns tillgängliga.

Advokatbyrån försvarar sig med att vissa av de efterfrågade handlingarna var dokument som inte fanns, vilket förklarades av byrån i skrifter till Europadomstolen. Trots byråns invändningar avvisade Europadomstolen målet, ”vilket kan förekomma med anledning av det höga antalet mål som inkommer till Europadomstolen varje år”.

Mannen i familjen anmälde den aktuella advokaten till Advokatsamfundet och anförde att han förfarit vårdslöst vid hanteringen av hans ärende. Advokatsamfundets disciplinnämnd konstaterade den 9 december 2019 att det inte presenterats något underlag som visar att advokaten skulle ha agerat i strid med god advokatsed. Ärendet lämnades utan åtgärd.

Falu tingsrätt konstaterar att av bevisningen framgår att Europadomstolen vid tre tillfällen förelade samboparet att komplettera ansökan med vissa handlingar, bland annat socialnämndens ansökan om LVU, utredningar enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen avseende de två barnen samt förvaltningsrättens i Falun dom den 18 maj 2012 avseende kommunens beslut om umgängesbegränsning den 21 mars samma år.

Finns inte i sinnevärlden

I yttrande till domstolen anförde advokatbyrån bland annat följande: Socialnämndens ansökan om LVU finns inte i sinnevärlden. Vid tvångsvården av barnen upprättades heller ingen 11:1-utredning av barnen innan ingreppet i familjen skedde. Följaktligen finns heller inte efterfrågade handlingar rent fysiskt och klagandena kan på så vis inte fullgöra domstolens föreläggande.

Av byråns första yttrande till Europadomstolen den 21 september 2017 framgår vidare att advokatbyrån i stället för socialnämndens ansökan om LVU gett in dess ordförandes beslut om omedelbart omhändertagande samt underställande till förvaltningsrätten om detta.

Av utredningen har dock framgått att de flesta av de av Europadomstolen i det sista yttrandet efterfrågade handlingarna faktiskt har funnits. Advokaten har uppgett att han uppfattade det som att

Europadomstolen ville ha det olagligt fattade beslutet, det vill säga arbetsutskottets beslut. Domstolen skriver: ”[Byrån] har således felaktigt påstått att vissa handlingar inte funnits trots att så var fallet. I sammanhanget kan förutsättas att det existerar en utredning enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen avseende [ena dottern]. [Byrån] hade utan större efterforskningar kunnat ge in huvuddelen av de efterfrågade handlingarna till domstolen. Det ligger i sakens natur att det inte går att bedöma om Europadomstolen ändå avvisat målet. Enligt tingsrättens mening har [byrån] ändå brustit i sin skyldighet mot [mannen] genom att felaktigt påstå att vissa handlingar inte fanns”.

Advokatsamfundets inställning saknar betydelse

Att Advokatsamfundet, som har haft tillgång till samma handlingar som tingsrätten, inte funnit skäl att rikta kritik mot advokaten påverkar, menar tingsrätten, inte bedömningen. Advokatbyråns brister är sådana att byråns talan i denna del lämnas utan bifall.

I en genstämning begärde mannen skadestånd av advokatbyrån och grundade sin talan främst på att han hade fått fullt bifall till sin talan redan i tingsrätten om byrån gett in och åberopat vissa handlingar i processen. Handlingarna avser Socialnämnden i Borlänge kommuns delegering av beslut till sitt arbetsutskott samt socialnämndens och arbetsutskottets beslutsförhet när vissa beslut fattats.

Tingsrätten anser att ”det framstår som synnerligen tveksamt att [mannen] över huvud taget tillerkänts något skadestånd eller annan skadebetingad ersättning om tingsrätten haft tillgång till den aktuella utredningen”.

Mikael Kindbom

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Skadeståndsrätt](#), [Advokat](#), [Civilprocess](#), [Mänskliga rättigheter](#), [Övrig familjerätt](#), [Europakonventionen](#), [Köprätt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter